

J E L E N K Ö R.

49. szám

Pest, szerda. Junius 20.

1832.

Foglalát: Magyarország (fens. Nádorunk 's Nádornénk meglátog. az assz. egyes. pesti Intézetét. Kinevezések. A' cholera megszűnt hazánkban. Bács vgye 's Perlaky alapítványa. Margittay †). Anglia (a' reformbill országtörvényéülön). Franciaország (a' jun. 5 's 6diki párisi zavarok rajza következik 's 3 telegraphi legujabb hír jun. 10keig). Németzövetség (a' mannheimi cikkely vége, bajor és badeni rendélések, 's több más). Amerika (brazíliai összesküvés. Éjszakamerikában a' cholera). Belgium (a' belga király házasodása 's egyebek). Török birodalom (Acra vára meghódol Ibrahimnak). Elegyhir. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYABORSZÁG.

Országunk Főherczeg-Nádora, 's fenséges Hitvese junius 1sójén kegyesek voltak a' pesti jóltevő asszony-egyesület pesti intézetének minden ágait személyes látogatásokkal szerencsétetni: különösen a' Theresia külvárosbeli önkényti munkaházat, szegény vagy árvagyermeki iskolát 's kórházat, a' József külvárosi férjfiak számára alkotott koldulás-gátló intézetet, mint szinte az asszonyokéra rendeltet is, 's végre az ujvilág utczában a' szegény sorsu szembetegyek vagy vakok gyógyítási intézetét. Ó Fenségeik mindenün minden legkisebb környülményt is vizsga szemügyre méltattak 's nyájas, lebecsátkozó tudakozásbeli értesülésre, mellyhez mindenekben magas tetszésök nyilatkozása járulván, méltó lelkesítéssel örvendezteték meg e' valóban emberiség-ápoló jeles példás szerzeményeit kegyes asszonyi nemünknek.

A' nagymélt. m. kir. udv. Kancellaria a' dunáninneri ker. táblánál megürült két közbiróságra Turcsányi József urat az említett ker. tábla eddigi jegyzőjét, 's Podhorszky Antal Hont vmegyei főszolgabíró 's kir. udvarnokot nevezte ki.

Minekutána az ország törvényhatósági hivatalos jelentésök után már néhány hónap óta nem vehetni többé a' choleraának semmi nyomait is észre; ezennel köztudomásul tetetik a' nagymélt. m. k. Helytartóság által az egész hazának attól szabad léte.

Tek. Bács-Bodrog törvényesen egyesült Megyék Rendei is elkezdék már hazafi

gyámolításokat a' magyar nemzeti tudományos Akademia iránt, minthogy Ó cs. kir. Főherczegsége a' Nádor 's tudós társasági Pártfogónak Budán e' folyó esztendő majus 14dikén költ tudósítása szerint az említett akademiai tőkepénzek gyarapítása végett alapítványul 352 pengő forintot szándékoznak felküldeni a' társasági pénztárba.

Tek. Perlaki Perlaky Károly Helyes vármegyei birtokos 's több nemes megye Táblabirája száz ezüst forintot vala szíves e' folyó junius 10dikén a' pénztárnoki hivatalnál lefizetni szinte alapítványul azon írásbeli nyilatkozással, hogy e' menayiséget a' tudományos nemzeti Akademia azon végre fordítsa, mellyre legcézirányosabbnak itélendi, 's így kisded birtokú 's közép vagyonú polgártársinknak is követésre méltó példát nyujtott e' hazai közügy előmozdítására.

Nemes Bihar vármegyében Nagy Létán, meghalt majus 15dikén 1832. nagy tisztel. tek. Margittay István ur, az ottani hely. vallásu gyülekezet prédikátora, az Érés Berettyó melléki egyházi vidék assessora 's a' t. élte nek 57dik, lelki pásztorsága 30dik évében. — Magyar nyelven irt Oratoria címü munkája — mellyet a' tiszántuli fő tiszt. Superintendentia mint ékesszólás-tanításban vezérkönyvül szolgáló művet sajtó alá bocsátani határozott, — bizonyítja irói munkásságát. Maradt még több egyházi szónoklati munkája is kéziratban. A' szomszéd Ér 's Berettyó lassongó hajjai szenderítsenek ohajtott nyugalmat hamvadó maradványira!

A N G L I A.

A' felsőházban június 1sójén felolvas-
tatott 's minden oppositio nélkül (csak 7
torylord volt jelen) el is fogadtatott a' re-
formbillt illető biztossági tudósítás. Most
már csak a' harmadszori felolvasás forma-
sága van hátra, 's június 4dikén ez is meg-
történik. Nagy készülétek tétetnek a' kirá-
lyi megerősítés napjára. Newcastle hercege
e' napra határozott indítványát a' pairneve-
zés ellen visszavevé. Az alsóház a' scott
reformbill néhány záradékot fogadta el.

Az udvar idegenkedése a' reformerek
iránt folyvást tart; a' ministerium baráti
gyanus szemmel nézik a' Toryk boszus fo-
ndorkodását, 's neheztelnek azon lágság 's
engedékenységet, mellyel irántok a' minis-
terium viseltetni látszik. A' Times különö-
sen inti lord Palmerstont, hogy a' külföl-
dön lévő angol követeket, kik többnyire
toryk, 's kiktől következőleg őszinte gyá-
molitást a' jelen ministerium liberalis el-
veire nézve nem várhatni, hívja vissza 's
whigekkel azaz liberalisokkal váltsa fel.

Galignani Messengere június 7dikéről
egy utóiratában közli Angliából azon tudó-
sítást, hogy a' reformbill harmadszori fel-
olvasatása a' felsőház június 4diki ülésében
84 szótöbbséggel (106 > 22) áltment. A' ki-
rály ugyan azon tudósítás szerint június 7-
dikén megerősítette, 's így országtörvényvé
szentelte.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur június 7dikén a' kö-
vetkező, megnyugtató tudósítást adja a' ju-
nius 5 és 6diki párisi zavarokról: Teljesít-
jük szomorú tisztünket, melly által mima-
gunkat köteleztük környülményes tudósi-
tást adnunk azon rendetlenkedésről, melly
a' főváros esendét június 5dikén estve 's 6-
dikán reggel megzavará. A' tettek elég vi-
lágosan szólnak, a' pártok levették álör-
czáikat, Franciaország látni fogja, mit ki-
ván érdeke; 's a' kormány isméri köteles-

ségeit. Hogy egycsülnek a' pártok, azt mi
több ízben említők, 's most, a' támadás-
nak nyugoton és Parisban egykorban kitö-
rése, eléggé bebizonyítá. Abban meggye-
zett mind a' kettő, hogy a' most fenál-
ló rendet felforgassák, reménylven minde-
nik: ő fog a' zavarban legelőbb is kormány-
ra jutni, vagy legalább társa düledékin e-
melkedni. Az elfogott személyek Carlisták
és Republicanusok. Ezen szövetezés (coá-
litio) ellen kelle a' jó, a' királyhoz 's az
1830diki chartához hiv polgársági-massának
felállani 's hogy felállott, azt a' nemzeti ör-
ség 's rendes katonaság dicső egyre-dolgo-
zása nyilván kimutatá. — Már június 2di-
kán tett a' népbaráti-egyesület egy kisded
próbát az ifju, 's republicanus hevességé-
ről ismeretes Gallois — kit párviadalban
(duell) egyik barátja ölt meg — temette-
tése alkalmával. De minthogy Lamarque ge-
neralis halála még nagyobb alkalmat ígért,
ennek temetési napjára elszántabb készüle-
tek tétettek. Számos egybehivatkozások tör-
téntek. Minden rang 's rendbeli szövete-
zettek tudósittatást kaptak. Az iskolák,
comptirok, műhelyek meghivattak. 4dikén
estve programot készített a' jövő napra
néhány összegyűlt meghittebb. Elszántab-
baik megegyeztek, gyilokkal és pisztolyok-
kal jelenni meg. Meg lön határozva, hogy
a' generalis háznépe kívánatának ellenére is
a' Pantheonba vitessék a' holttest. Ez volt
véleményök szerint legjobb mód összeüt-
közhetni a' katonasággal, mire egyedül 's
főképen látszottak minden rendelkezéseik
irányzani. Továbbá repülő irománykák ké-
szítették, osztogatás végett a' nép között.
Szóval, minden legapróbb része 's ágazata
is a' csuf tettnek (scandal) előre ki volt
főzve, combinálva. A' St. Cloudba me-
netel planumát méltó megvetéssel 's csak
azért említjük, hogy ezen complott vétkes
ostobaságinak egyikét se hallgassuk el. Ré-
szökről a' Carlisták is tudósíták a' pártjok-
beli napszamosakat 's kézműveseket oda
utasítván őket, hogy a' Republicanusok'

minden mozdulatit kövessék 's támogassák. A' politia-praefectus vigyázott; a' tábornoki tisztség (generalstab) tudósítva volt, a' kormány kiadta rendszabását.

A' felsőbbség ügyelőinek meghagyatott, hogy, míglen a' holttest jelen leend, semmit a' menet szemmel-tartásán tul, ne tegyenek. Tíz óra körül, délelőtt, sereglének össze a' kíséret különféle szakaszi a' Concordiapiaczon, a' Király- és St. Honoré utcán egész a' halottas házig. Nyugtalanok, millyenek minden párt közt olly számosan vannak, már a' gyülekezés több pontján ellenkezni kezdének némelly békésen áltmenő városhajdukkal, 's csak alig menekhetének ezek a' Tuileriák kertjébe. Már itt hallatott: éljen a' republica! A' Vendomepiaczra érvén a' gyászkíséret, a' békétlenek erőszakosan megváltoztaták a' kiszabott utat, kényszerítvén azt a' piaczmegkerülésre. A' felsőbbség megengedé ezt is, ámbár rendszegés volt; nem akarván legkisebb ürügyöt is adni nyugtalanokosra, mellyet a' pártosak olly igen kívántak gerjeszthetni. A' menet tovább haladt, egész a' Bastillepiaczig, a' nélkül hogy ez idő alatt fenyegetések, faggatások, 's lázasztó kiáltásokon tul tetemesb rendtelenségek történtek volna; azonban már ekkor is olly szomorító volt a' jelenet, hogy azt soká nem fogják Paris jó polgári feledhetni 's a' kíséretből, alkalom adódván, sokan haza tértek. A' Bastillepiaczon vetekedés támadt, megállapodjanak e 's beszédek tartassanak, vagy a' kíséret tovább menjen? ezen utóbbi vélemény győzött, de végre a' bourdoni boulevard szögén a' rég fejtegetott hev és láng kitört; a' legvétkesb kiáltások, a' sok éljen, a' sok vesszen, vörös süvegek, ölelkezések 's az előre megállapított jelszó: „a' Pantheonba!“ nem hagytak többé semmi kétséget, hogy a' támadás kitört 's most kezdődik. Egyszerre, jelöl a' csatának, puskalódözés esik rejtekből a' dragonyosakra; az ezredes, (Oberst) ezredeshadnagy, 's egy csapatvezér (Esca-

dronscheff) megsebesítettnek. A' katonaság egy sorlövettel (décharge) válaszol; 's a' támadók szétoszlanak. Legnagyobb részök a' boulevardsnak térvén vissza két órhe lyet lefegyverez, mi után „éljen a' szabadság! éljen a' republica!“ kiáltás közben, elől hosszú rudon egy vörös süveget vive, szer te csapong. E' pillanattól kezdve a' lázadók külön külön iránynak eredtek, több rendű magán álló örököt lefegyverzének, így a' puska pormalomnál állót, holott, de nem nagy mennyiségben puskaport is rablottak. Egyik csapatot a' polytechnica iskola egyik ne vendéke vezeté. Nem feledék el a' kótor latedkat (barricadákat) is. Alkonytájban nyolcz külön helyen támadt illy torladék; de csakhamar valamennyi szétszóratott. — Mind ezen merészletek sok, szánandó veszteségbe kerültek. Mi mind azon vitéz katonát vagy nemzeti őrt, kik ez nap megsebesültek, később, teljes sorban fogjuk megnevezni. — Néhány kisebb álgyu, mellyeket az összeesküdtek gondosan elrejtének, elvétetett 's beszögeztetett. Estve kivált a' Montmartre körül estek viták. Mások ismét az Odeon, a' csarnokok (Hallen) St. Dienes és St. Márton-kapuk körül verkedtek. A' francia bank 's a' posta épületeit sikeretlenül ostromolták; visszaverte a' támadókat itt is, mint egyébütt, a' nemzeti őrség 's lineakatonaság hívsége. Szándékok volt a' támadóknak egész éjig huzni a' vitát, hogy ekkor, a' lámpák szétördelte után, haszonra fordítsák a' sötétséget. De minél inkább nevededett dühök, annál inkább iszonyodott tőlök a' lakosság. — Éjfél körül az Odeon vidéke már csendes, St. Jakab városa a' lázadó csoportoktul ment volt, 's mostan, ugy látszott, St. Antoine külvárosban huzódik össze az egész. Itt vonultak, folyvást csatázva, torladékok mögé; — de a' vidék csendes, munkás népét nem kelthették itt sem részvételre. Négy órakor reggel kiüríté ezen vidéket is az erre száguldott nemzeti őrség. A' király 5dikén estve jöve St. Clouból Parisba. A' Tui-

leriák előtt nagy számmal összesereglett nép őt ürvendve fogadá. Ó Felsége a' nemzeti őrséget, a' városi gárdát 's lineakatonaságot kívánta látni. Midőn ezek sorain keresztül ment, a' hódolat, a' hűség legérzékenyebb bizonyításit vevé. A' polgár-katonák 's katona-polgárok, mind, mind megállották szavokat. Alig jutott el a' rendetlenség híre Paris környékire, sietve tódult e' vidéki nemzeti őrség is kész szolgálatját ajánlani 's 6dikán reggel már a' párisival együtt munkált. A' király közös mustrát tartott a' Carousselpiaczon. Ez az egész nap (6dika) merő ügyes hadi fordulatokban 's csatákban telt el, mellyeket tökéletes siker és győzelem koszorúzott. A' lázadók minden ponton semmivé lettek. Számosan fogattak el részint a' csatákban, részint a' házakban. Délben a' király kísérve a' hadi, belső-ügy és kereskedés ministereitől bejárta az egész várost 's leirhatatlan örömmel fogadtatott. A' harsogó éljen a' király! éljen Lajos-Filip! most egyszersmind ezt is jelenté: le a' Carlistákkal! le a' Republicanusokkal! — Ez azonban csak summás érintése a' két napi történeteknek, mi azt több több tudósítással fogjuk koronként pótolgatni, addig is a' szabadság és Franciaország nevében köszönetünket 's hódolatunkat mondjuk általában azon nemzeti őrtestnek, katonaságnak, 's városi gárdáknak, kik a' nemzeti akaraton 's az ország interesséjén alapult kormány erejét olly hathatósan bizonyíták a' lázadók ellen be. — Ide vehetni, hogy a' Moniteurnek ezen utóbbi szavaiban ki van mondva a' politikának egész veleje 's a' kormányok igaz, állandó erejük; 's egy másik ujság után az is, hogy ha a' francia status kormányvivőji ez utóbbi tanuságon okulva, több 's egyenesb energiával lépdenek fel, mint eddig, ugy a' béke Európának megmarad 's az előhaladó kor kívánatai minden erőszak 's keserű áldozatok nélkül fognak fokoként, a' józan javításnak útján betöltetni. Ez volt és lesz mindenkor a' mi, 's minden józan polgár ohajtása.

A' többi francia ujságok is teli vannak general Lamarque temetkezési pompájával 's az ez alkalommal történt véres háború leírásával. A' Temps ezen két nap tartott harczot nem lázadásnak, hanem polgárháborúnak nevezi. Azonban abban megegyeznek mindnyájan, hogy a' főváros nagyobb része iszonyodva, részvétlenül türte a' lázadást, mellyet csak az azt indítottak exaltatioja 's utóbb kétségbeesése tehete olly vérengzővé.

Allg. Z. (Temps junius 6ikán). A' rend visszaállott Párisban; de boldog Isten, mi áron vásároltatott meg! 60.000 ember fegyverben, huszonnégy óráig tartó kemény véres harcz; — a' városnak egy nagy, gazdag kereskedési része álgú-lövések által félig lerombolva; a' polgári őrseregek 's rendes katonaság soraiban szomorú veszteségek; egy templom' ajtaji álgú-golyóktól bezaggatva, 's a' szerencsétlenek, kik keblében sánczolák be magokat, az oltár' lépcsőin halomra konczolva! Mind két részről véres visszatorlások, ollyak, mellyeket a' hősi vivás szilaj lángja is alig képes igazolni. Semmi dicsérő, semmi vád szózat! Ez annyi háznépek' siralmas gyászát gúnyolni látszanék. Igen is, mi eltemetjük halottinkat, és számba vesszük, mibe kerül e' véres polgári vihar. Erre törekesznek valóban minden felekezetek, a' Carlisták celszövények, a' Republicanusok anarchia által, a' status-kormány pedig azon ittasodás által, melly váltig követi a' hatalommal visszaélést. Mi e' szerint a' veszélyből csak azért menekedünk, hogy újabba rohanjunk. Ha a' respublica — a' mi nem vala képzelhető — e' vivásban győzött volna, akkor a' veszélybe sodrott rendet kelle védnünk; most, minekutána a' republicanusok legyőzettek, maga a' szabadság forog veszélyben. — A' statuskormányt elszédíti győzdelme. Nála a' parancs és kény dolyfe ott kezdődik, hol X. Károly gúnyjátékai véget értek, ugymint az utcákon a' polgárságnak a' fégyveres hatalommal történt összeütközté-

ben.
kedve
azokr
nem
szágl
veseb
magá
A' pol
ra tö
ceoka
rier
nem
a' hi
pöcsé
törvé
enge
kínál
Ha e
megt
czet
ta ut
kor
les u
törvé
megh
degv
nal b
naság
rögtö
törvé
mákn
egy e
gyath
méln
még

(estv
köve
háro
Barr
tían
vene
dás
mar
tatás
Déb

ben. Ez, az engedvényekre (concessio) kedvező pillanat; érdem-fentartással lehet azokra állani, mihelyt a' körülmények által nem viselik a' kinszerítés' alakját. Az országglószék ellenben soha sem látszott kevesebbé érteni a' szabadság szellemét, mert magát a' kivételek' járatlan útjára csapja. A' politzia biztosak ezen reggel pontról pontra töltötték be a' Julius 25diki ordonnanceokat. A' mi a' Tribune, Quotidienne 's Courier de l'Europe hírlapokkal történt, meg nem fér semmi sajtó-törvénnyel. A' formák a' hirdetés előtt összetörettek, a' sajtók pücséztár alá vétettek, ámbár az 1819diki törvény csak a' vétkes számok' elfoglaltatását engedi meg. A' Revolutio nagyobb rosszal kínál bennünket, mint maga a' censura . . Ha egy Minister — egy esti journal után — megtévedt fiatal embereknek csupán 10 perczet enged capitulationra, 's ezen idő lefolyta után minden kegyelmet megtagad, akkor bizonyosan módot talált, egy kivételes uralkodást alkotni, a' nélkül hogy a' törvényekkel gondoljon, mellyek őt arra meghatalmazák. Mit mondjunk azon hidegvérűséghez, mellyel a' ministeri esti journal beszéli, hogy négy, a' nemzeti őrkatonaság kezébe került fogoly a' boulevardon rögtön agyonlövetett? Ez valóban gyors törvényszék, melly a' bírálási szokott formákra keveset ügyel . . . Itt lakosokat, egy egész népet kell nyugtatni, morális fogyatkozásokat kielégíteni, érdekeket kímélni. Fiatal emberek martalékszázai azt még nem eszközlik.

Ugyan a' Temps szerint junius 5dikén (estve) és 6dikán (délután) több tagja a' követkamarának összegyült Lafitte urnál; három közülök, u. m. maga Lafitte, Odilon Barrot és Arago (oppositiobeliek) audientián voltak a' királynál 's a' hir szerint elevenen fejték ki az anarchiára czélzó támadás iránti borzalmokat, de egyszersmind a' martz. 13diki (juste milieu) rendszer folytatása ellen is protestáltak. A' Journal des Débats még több liberalis tagját nevezi meg

a' követkamarának, kik a' fenn irt napokon szólalkoztak a' királlyal. Lafayette szobájába zárkoztan ült és sirt!

A' Parisban volt carlista comité fővezetőinek marsall Victor (Belluno), Chateaubriand 's Fitzjames urakat mondják.

A' Temps redactora, Coste, protestatiót adott ki a' Parist ostromállapotba helyező kir. ordonnance ellen. Valamennyi oppositíói ujság roszalja ezen királyi rendelést. Minek — így szól maga a' Journal des Débats — e' rendszabás most, a' csata után? Mondják: a' nationalgarde kívánta volna azt; de valóságos okai a' rendszabásnak ezek: az ostromállapot megkönnyíti a' nemzeti őrség pattantyusságának, melly mindig republicanus volt, szétosztását és lefegyvereztetését; megkönnyíti a' fogdozásokat és házvizsgálatokat; (ezernél többre megy eddig is az elfogottak száma) eltakarja a' törvényes formák megszegését, melly több elfogatásnál történt, elfedi a' minden ítélet nélkül tett fusilladok (agyonlövetések) törvénytelenységét 's menteni látszik a' liberalis journalok ellen tett erőszakoskodást. Mind ezek a' fenálló törvények ellenére 's pusztá ordonnanceok következtében tétettek, 's most az ostromállapotnak (melly szerint politikai vétségekben a' rendes polgári törvényszékek helyett katonai törvényszék rögtön ítél) kell azokat szépíteni. Valóban rendes, hogy a' kormánynak szintazon férjfiái hozák e' rendszabást, kik 1830 júliusában Parisnak ostromállapotba helyzetését X. Károlynak és Polignacnak legnagyobb vétkül tulajdoníták! —

A' Tribune, (még megjelenése előtt) Courier de l' Europe, National, Journal de Commerce, Messenger (liberalis), 's a' Quotidienne, Revenant, Corsaire, Bri d'oisson (carlista) ujságok junius 6. 7. és 8. napjain részint elszedettek, részint még a' sajtóban szédulattak. A' külföldi szökevények iránt vizsgálatok tétetnek, sokan közülök Parisból ki fognak tiltatni.

Duc de Fitzjames (pair, carlista) Parisban, ön házában fogatott el jun. 7dikén Ellenben 6dikán estve szinte elfogatási parancs adatott ki Laboissière, Cabet és Párgés követkamarai (ellenféli) tagok ellen. Berryer-t, az ifjabbat, követkamarai tagot Nantes-ben fogták el.

Nyugotról, jelesül Nantesból, jövő tudósítások szerint Laubepin ur (carlista lázadó) la Charlière nevű kastélya kifürkész-tetvén, benne felette fontos, palaczkokba rejtett irományokra találtak, mellyek bir-tokosokkal együtt zár alá vétettek. Ezen irományok között valának a' berryi herczegnének számos levelei, (mellyekből a' parisi ujságok néhányat már közlöttek is), ezekből tudatott ki legközelebb a' herczegnének 's kíséretének Vendéében léte, ezek-ből az összeesküvés egész planuma 's minden részesei. (A' levelekből kiséül, hogy a' herczegné maga, makacsul sürgeté a' támadás és fegyverfogás kitörését majus 24-dikén).

Parisban junius 7dikén csend volt, a' boltok ismét megnyittattak, a' pénzbecs emelkedett; de számos katonaság állott az utczákon és piaczkokon, a' lakosság keble agg és szomorú volt.

Strassburgba következő telegraphi hírek érkeztek: 1) Paris junius 7dikén (a' belső ministertől) „A' rend helyre állott. Azonban szükségesnek látá a' kormány a' fő várost ostromállapotba helyezettetni, hogy a' támadást annál hathatósabban visszanyomja. A' felsőbbség szintolly bölcsen, mint keményen fogja e' rendszabást alkalmazni. Oktassa és nyugtassa meg az Ur ez iránt kormányozottit, 's czáfoljon meg minden hamis hirt, mellyet a' gonoszság támaszthatna.“ 2) Ugyanaz szintannak junius 9dikén (11 órakor délb.) Tegnap nem adtam semmi telegraphi hirt, mert tegnap (8dikán) Parisban semmi nevezetes nem történt. Tegye hírré az Ur, hogy a' főváros folyvást legnagyobb csendben 's tökéletes bátorságban van. Holnap (10dikén) mustrát fog a'

király a' párisi 's környékebeli nemzeti őrség, úgy szinte a' főváros katonai őrizete felett — mellyek magokat junius 5 és 6dikán ollyszépen viselék — tartani. 3) Metz, junius 7dikén 12 $\frac{1}{2}$ órakor (az ottani praefectustól): E' városban tetemes támadás ütött ki e' hónap 5dikén reggel 5 órakor a' kenyér nagy ára miatt; délbén, egy gabonatar kiraboltatása után, a' zaj megszűnt 's nem is ujult meg többé. Ezen mozgás nem politikai okokból eredt. Ma (7ikén) csend van a' városban.“ Ezen utóbbihoz hasonló tudósítás érkezett Parisba Nancyből is.

NÉMETSZÖVETSÉG.

Vége a' mannheimi 's Beob. cikkelynek.

Illyes egyesületek látható törvényes jele már rég fenáll a' (német) szövetségben; erre kell tehát egész nyíltsággal 's őszinteséggel 's minden legkisebb tartózkodás nélkül támaszkodniok. — Nyilatkoztassa ki csak minden kormány, hogy a' szövetségi törvényhatást igazi palladiumának tekinti, 's attól soha egy lépést sem akar eltérni; engedjenek csak időt, hogy ezen törvényhatás magát kifejtse 's a' mindennapi életbe átlépjen; ne vonakodjanak egy olly egyesületnek, mellyet ők magok alkotnak végzésit kötelezőknek ismerni; szólítsák fel a' szövetséget még a' távollevő veszélyben is segítségre, 's ne várják azt, míg ezen segítség nyakokra tolatik: — Németország fejedelmeinek egyesületében még több erő van ám, mint egy Schüler, Savoie, Wirth, Siebenpfeiffer, Welker 's Rotteckében 's t. i. 's nem lesz egy külső jelnél egyébre szükség, - melly által (a' fejedelmek) az ellenkező féllal örökre meghasonoljanak, hogy azonnal óhozzájok álljon a' józanabbak, sőt a' gyöngék 's félekenyek egész serge is, 's a' német egység és szabadság-kórságosi teljes nyomorúságokba és semmiségökbe állíttassanak. A' mi ezen utóbbiaknak még most erőt és befolyást szerez, az, hogy azon balhiedelmet tudják fentartani, mintha némelly egyes,

különösen a' constitutiós német kormány-székek az ő részökön volnának, ők pedig csak ezek felsége 's függetlenségeért harcolnának; holott saját, külön céljoknál egyebet nem hajhásznak. E' balhiedelmet kell mindenek előtt szétozlatni, 's kényszeríteni ama' pártot, hogy saját, ocsmány képeben mutatkozzék. Szakasszuk szét bátran azon sophisma-szövetet, mellyel a' mi liberalis professorink 's országgyűlési követink képviseleti alkotmányinkat beburkolák. Mutassuk meg tettel, miben áll a' mi képviseleti szerkezetünknek, mellyet a' szövetséghez tartozó viszony korlátoz, igaz mibenléte. — Mondassék ki nyilván: hogy a' külön statusalkotmány a' szövetség törvényhozásának alá van rendelve; — 's ezen alaptétel aztán alkalmaztassék is. Egy alkotmányszerinti szövetségvégzés, támogatva a' szövetség teljes hadi ereje által, talán csak felér még jacobinus clubjainknak, ide véve a' hambachi népegyesületet is — végzéseivel? — Minden józanabb fő hálát adna kormányunknak illyetén bánásmódot, mivel abban egy tiszta jövődő legbiztosabb kezességét látná; holott mostan fejedelmi házunk minden hive gyászba volna borulni kénytelen, ha a' pártosak garázdálkodása tovább is olly csenddel 's nyugalommal nézetnék, mellynek mi ugyan nem örömet volnánk szószó-lóji. — Itt csak azt kérdehetni, van e fejedelem nép, nemzet nélkül? —

A' bajor kormány népe nyugtatásaul a' most szerte apostolkodó békétlenek ellen, nyilatkozást bocsáta közre, mellynek főbb pontjai szerint: az evangelika vagy római-katholika szentegyház' üdvösséges célja elérési törekedésében annyi szabadságot enged önként, mennyit a' korona fő felügyelési 's oltalmi jusaival egyezhetőnek talál; magának tartja ugyan ezentul is fen a' hajdani klastromok 's egyházbirtokok jövedelmeinek, mellyek a' korona igazgatása alatt vannak, a' tudományos egyetem, iskolák,

vagy más célirányos intézetek gyarapítására szabad fordítását, számot fog mindazáltal évenként a' legkissebb költségről is az ország öszves Rendeinek adni; a' statushatalom, ha mingyárt a' Felségnél marad is egyesülve, de sok tetemes jus gyakorolhatás az alattvalók képviselőségének is engedtetik, hogy a' kormány status javára célzó irányzati annál biztosb sikerülést láthassanak, minek könnyebb elérhetésére az országgyűlésen kívül ezentul tartatni fognak megyei v. tartományi gyűlések is, annyi hatást engedvén ez utóbbiaknak, mennyi a' királyság külön tartományi egyé olvasztási céljokkal megférhet; továbbá országos új törvény-alkotásra, a' meglevő törvények magyarázatjára, vagy változtatására egyenes befolyással leend az országos gyűlés; ugyan ennek egyeztével intéztetik el a' katonaság-állitás, valamint a' többi alattvalók jussai, vagy köteleiségei is a' katonaságra nézve; a' katonai büntető törvény-alkotásra szinte ki fog a' rendek tanácsa kéretni mindenben 's t. ef.

A' bajor statusministerium, egyik rescriptumában, kemény kifejezésekkel rosszalja a' hambachi-gyűlést, ugyan azt, de a' tyai kifejezésekkel, teszi a' badeni nagyherczeg, ki az ezentuli bárminemű gyűlekezeteknél csak a' politikai tárgy, nyilvános beszéd tartást (peroratio) tiltja el.

Azon 250 porosz, ki az utóbbi zürzavar alkalmával (l. Jelenkor 47) a' kormány által St. Wendelbe szólítottott, innen csakhamar visszavonult, mivel a' lakosak ki nyilatkoztatták, hogy nekik sem ételt sem szállást nem adnak. A' vársi tanács protestált ezen interventio ellen. Midőn aztán bizonyos hire volt, hogy a' Poroszok el fognak menni, megvendégelték őket a' polgárok saját költségikön.

Welcker professor, ki egy igen derék munkát (Von ständischer Verfassung und über Deutschlands Zukunft. Carlsruhe. Groos. 1831. adott ki, a' porosz kormány által hivatalától felfüggesztetett.

A M E R I K A.

Fernambucoban (Brazília) katonai összeesküvés ütött ki martziusban, melly dom Pedronak a' brazíliai császárságba visszatételére célzott. Egy, többnyire Portugálokból álló, fegyveres csapat a' fellegvárat elfoglalá; de a' császárgyölölés csakhamar egész népmassákat fegyverze fel, jelesül a' színesek közül; ezek két napi csatázás után a' portugál fegyvereseket szétverék, többet az e' nemzetbeli polgárok közül is megöltek, 's félték hogy a' még eddig megkíméltek sem fogják a' színesek dühét 's boszuját elkerülni.

Éjszakamerikában kiütött a' cholera. Majus 6 és 7dikén Philadelphióban 20 ember halt meg, New-Yorkban 100 beteg közül 30. Hasonló nyavalya pusztit Connecticutban.

Jegyz. Előbbi levelünkben Amerika czikk. alatt a' 10 számnál kimaradt Buenos-Ayres republica praesidentae Rosas. (Ezen republicák előlölői most mind katonák).

B E L G I U M.

A' belga Moniteur hivatalosan írja június 4dikén Belgák királya Ő Felségének Luíza francia királyi hercegasszonnyal leendő egybekelését, melly hihetőleg a' jövő július 21dikén fog történni. A' francziák királya Ő Felségét a' becsületrend nagykeresztjével tisztelé meg.

Ugyancsak a' belga Moniteur némmelly ujságok tudósítását ('s ezek után a' miénket is) Goblet general kineveztetéséről oda igazítja ki, hogy a' general (Goblet) csak rendkívüli megbizással küldett Londonba; van de Weyer ur pedig mind a' királynál mind a' conferentiánál belga biztosul folyvást megmarad.

T Ö R Ö K B I R O D A L O M.

Syrából majus 9dikéről érkezett tudósítások szerint St. Jean d'Acree vára feladta magát april. 28dikán. — Ibrahim basa t. i. 26dikán a' Hamai országoton megszalasztván az Aleppói basa seregeit, mellyek tetemes hadkészület 's élelemmel siettek Acree segedelmére, 's ezer mállás (teherhordó) tevénel tőlök többet elszakmányolván, azonnal hirül adatá Abdallah acrei basának nyert győzödelmét, még pedig nagyobb hitelességül néhány fogoly által, mire ez látván utolsó reménye forrásit is elapadni, magát 's várát az aegyptusiak nagylelkűségére bizva, megadta. Ibrahim mindenkinek személy- és privat vagyon-biztosítást ígért, Abdallahnak pedig Aegyptusban menedéket és 750,000 török piaster évi tartást. Tripoliba aprilis utólján két gyalog aegyptusi ezred 's 5000 főnyi lovasság érkezett. —

E L E G Y H I R.

Sabregondi lovag (Ritter) Bologna visszatért. Felette tartózkodva szól 's nem tudatik, mikép fogadták ajánlatit (az Olaszoknak adandó reformok iránt) Romában. Sok hiszi, hogy békítő, józan ajánlati közül egy sem fogadtatott el, mert az angol reformbill 's Grey ministeriumának akkori megbuktával a' romai aristocrazia is előbbi gőgjét 's daczát újra felölté.

Pénzfolyamat:

Bécs (Junius 16dikán) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{5}{16}$ p. p.
— 4 pC.	76 $\frac{1}{16}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — —
— 1821diki	122 $\frac{2}{4}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pc. banko-kötel.	47 $\frac{1}{4}$ —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCnt kötel.	— — —
Bank-actiák v. részvények darabja 1137	— — —

A' gabonának pesti piaczi ára Junius 19dikén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	133 $\frac{1}{4}$	122	113 $\frac{1}{4}$	Zab	30	29 $\frac{1}{4}$	28 $\frac{2}{4}$
Kétszeres	93 $\frac{1}{4}$	86 $\frac{2}{4}$	83 $\frac{1}{4}$	Köles	—	—	—
Rozs	58 $\frac{2}{4}$	56 $\frac{2}{4}$	53 $\frac{1}{4}$	Köles-kása	116 $\frac{2}{4}$	106 $\frac{2}{4}$	—
Árpa	42 $\frac{2}{4}$	41 $\frac{1}{4}$	40	Kukoricza	42 $\frac{2}{4}$	42	41 $\frac{1}{4}$

Szerkezteti Helmszky. — Nyomtatja Landerer.